

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno studenta: **Barbora Měchurová**

Název práce: **Vztah Klementa Alexandrijského k antické kultuře a filosofii**

Jméno vedoucího práce: ThDr. Jan Rokyta, Ph.D.

Jméno oponenta: doc. PhDr. Aleš Prázný, Ph.D.

Předložená bakalářská práce se zabývá Klementem Alexandrijským ve vztahu k antické kultuře. Autorka zpracovala téma, které se týká oblasti patrologie. Sám Klement působil na přelomu 2. a 3. století ve slavné Alexandrii, kde vedl katechetickou školu Didaskalion. Klement představuje počátek teologie v době, která je mohutně prostoupena gnostickými bludy a trinitářskými a christologickými spory. Potřeba poskytnout soustavné a vědecktější theologické základy jako obranu křesťanské víry se jevila stále nutněji. Dělo se tak zejména v tehdejší významném křesťanském středisku Východu – Alexandrii, kde se scházeli „vědci“ z celého světa (zde vznikl překlad Starého zákona zvaný Septuaginta). Střetávaly se tu kultury Východu, Egypta a Řecka, jde o místo, kde se zrodil helenismus. Ze všech navzájem soupeřících škol a směrů byl pro křesťanství nejbližší platonismus. Samo křesťanství zde bylo na vzestupu a počátkem 3. století již tvořili křesťané významnou skupinu obyvatel i ve vyšších a vzdělaných vrstvách.

Autorka si tak zvolila téma, které nás prostřednictvím Klementa Alexandrijského uvádí do jedné z nejzajímavějších etap křesťanství ve vztahu k řeckému kulturnímu dědictví. Měchurová si vytyčila prozkoumat vztah Klementa k řecké kultuře na základě dvou ze tří nejvýznamnějších Klementových spisů, a sice *Protreptikos* a *Stromata* (oproti nim v celé práci nečerpá ze spisu *Paidagógos*, ačkoli jej zmiňuje).

Práce je zformovaná do tří kapitol, které pokrývají dostatečně autorčin vytčený cíl. Nejprve poukazuje na míru, s níž byl Klement ponořen do světa řecké vzdělanosti, což mu umožnilo později vhodně komunikovat s pohanským publikem, které chtěl vzdělávat v křesťanství. Podobně jako pro Filóna je pro Klementa zásadní pojem Logos. Filosofii na rozdíl o mnoha svých současníků z řad křesťanů považuje za přínosnou pro křesťanství; je pro něj „jedním z odštěpků Božské moudrosti, která nám byla dána skrze *logos spermatikos*.“ (s. 20) Pokud jde o třetí kapitolu, kde autorka zmiňuje Platóna a rozebírá jeho podobnost o úseče, tak není zcela jasný vztah ke Klementovi. Spíše by zde bylo na místě rozebrat jeho alegorickou metodu výkladu Písma s Platónovou neveřejnou naukou. Pozoruhodné je to, že v bakalářské práci až na jeden citát (s. 16) vůbec nezmiňuje právě význam alegorie u Klementa, pro nějž byla tato metoda příznačná nejen tím, že vedl alegorickou školu, ale prakticky ji sám uplatňoval jako metodu exegeze. Prosím autorku, aby se k tomuto problému vyjádřila obsírněji během obhajoby.

Práce je psána kultivovaně a prokazuje, že autorka se v tématu dobře orientuje

Proto práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku A.

Otázka k obhajobě:

1. Objasněte význam alegorické metody při výkladu Písma u Klementa.
2. Na s. 30 zmiňujete „svobodná umění“ – vysvětlete, k čemu se vztahuje ono přívzisko „svobodná“.

ano zčásti ne

1. Naplnění celkového záměru: - práce odpovídá svému zadání a obsahu - vymezení tématu je přiměřené a není příliš široké	x		
2. Metodické a systematické zvládnutí práce - text je strukturně a logicky uspořádán - práce je adekvátně zpracována	x		
3. Úvod a závěr - úvod řádně seznamuje s cílem a postupem práce, s dosavadním bádáním na dané téma a stěžejní literaturou - závěr náležitě shrnuje a hodnotí celou problematiku, formuluje přínos k řešení problému a vlastní stanoviska	x		
4. Autor náležitě vypracoval všechny formální požadavky kladené na bakalářskou práci - zadání, prohlášení, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce - odpovídající počet stran	x		

II. Obsahová kritéria

ano zčásti ne

1. Práce prokazuje porozumění autora v dané problematice.	x		
2. Myšlenková soudržnost a souvislost textu: - je vyhovující - srozumitelnost argumentace a podloženost argumentů či myšlenek je adekvátní	x		
3. Práce se opírá o relevantní prameny a literaturu.		x	
4. Práce s literaturou: - v práci je zřetelně předvedeno, že student pracoval s odbornou literaturou a s myšlenkami jednotlivých autorů - autory uváděl (nejen odkazem na poznámku), srovnával, parafrázoval a citoval - zřetelně rozlišoval své myšlenky od myšlenek jednotlivých autorů		x	
5. Bakalářská práce je filosofickým textem: - autor prokázal fundovanou a analytickou práci s pojmy a myšlenkami - autorova práce nespočívala jen v převyprávění daného téma nebo pouhém poskládání hesel, parafrází či myšlenek - práce nebyla zatížena nepřiměřenou mírou historických, životopisných nebo jiných nefilosofických údajů		x	
6. Práce vykazuje prvky vlastního přínosu nebo jedinečnosti zpracování		x	

III. Jazyková a grafická kritéria

ano zčásti ne

1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb nebo jiných nedostatků (překlepy, nedokončené věty atd.)	x		
2. Práce je psána kultivovaným a odborným jazykem	x		
3. Terminologické zpracování textu - fundované porozumění terminologie v oboru a daném tématu	x		

- vhodné používání terminologie a vysvětlování pojmů			
4. Odkazy, citace a poznámkový aparát - vyhovující práce s odkazy - dodržení a jednotnost citačních norem - náležitý poznámkový aparát	x		
5. Citování - míra citování je vyvážená - vhodná volba a výstižnost citací	x		
6. Grafická kritéria - grafická úprava (písmo, obsah, názvy kapitol, odstavce, řádkování atd.) je vyhovující		x	

IV. Použitá literatura

ano zčásti ne

1. kritický a vhodný výběr prvotní literatury a pramenů	x		
2. kritický a vhodný výběr druhotné literatury		x	
3. práce s cizojazyčnou literaturou		x	

Celkové hodnocení: Práci doporučuji k obhajobě: ano

Návrh hodnocení: **A**

V Pardubicích dne 12. 5. 2024

oponent